

I

(Rezolucije, priporočila in mnenja)

PRIPOROČILA

SVET

PRIPOROČILO SVETA

z dne 30. oktobra 2020

o Mostu do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade in nadomestitvi Priporočila Sveta z dne 22. aprila 2013 o vzpostavitvi jamstva za mladino

(2020/C 372/01)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 292 v povezavi s členom 149 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski parlament, Svet in Komisija so novembra 2017 razglasili evropski steber socialnih pravic, ki določa 20 načel in pravic v podporo dobro delujočim in pravičnim trgom dela ter sistemom socialnega varstva. Evropski steber socialnih pravic določa pravico do poštenih delovnih pogojev, navaja, da treba na vseh področjih zagotoviti enako obravnavanje in enake možnosti žensk in moških, ter določa pravico do dostopa do socialne zaščite in usposabljanja. Navaja tudi, da poskusne dobe ne bi smele trajati nerazumno dolgo in da je zloraba netipičnih pogodb o zaposlitvi prepovedana. Načelo 4 („Aktivna podpora zaposlovanju“) navaja, da imajo mladi „pravico do nadaljnega izobraževanja, vajeništva, pripravništva ali ponudbe za zaposlitev v štirih mesecih od dne, ko postanejo brezposelni ali prenehajo z izobraževanjem“.
- (2) Smernice za politike zaposlovanja držav članic, ki jih je Svet sprejel s svojim Sklepom (EU) 2019/1181 ⁽¹⁾, in zlasti smernica 6, pozivajo države članice, naj še naprej obravnavajo brezposelnost mladih in vprašanje mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, s preprečevanjem zgodnjega opuščanja šolanja in s strukturnimi izboljšavami prehoda iz šolanja v zaposlitev, vključno s celovitim izvajanjem jamstva za mlade.
- (3) Priporočilo Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ⁽²⁾ določa elemente in načela za potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja, ki posameznikom omogočajo, da se jim potrdijo znanje, spretnosti in kompetence, pridobljeni z neformalnim in priložnostnim učenjem, ter da pridobijo polne ali, kjer je to primerno, delne kvalifikacije.

⁽¹⁾ Sklep Sveta (EU) 2019/1181 z dne 8. julija 2019 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 185, 11.7.2019, str. 44).

⁽²⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

- (4) Priporočilo Sveta z dne 19. decembra 2016 z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle ⁽³⁾ priporoča, naj se odraslim z nizko ravniyo spretnosti, znanj in kompetenc glede na individualne potrebe ponudi priložnost, da pridobijo minimalno raven bralne in matematične pismenosti ter digitalne kompetence ali pridobijo širši nabor spretnosti, znanj in kompetenc.
- (5) Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje ⁽⁴⁾ poziva države članice, naj podprejo razvoj osnovnih digitalnih spretnosti ter zvišajo in izboljšajo raven digitalne kompetence v vseh segmentih prebivalstva.
- (6) Priporočilo Sveta z dne 10. marca 2014 o okviru za kakovost pripravništev ⁽⁵⁾ daje na voljo smernice za zagotavljanje kakovostnih pripravništev in vključuje elemente kakovosti, ki se nanašajo zlasti na učne vsebine in delovne pogoje ter preglednost finančnih pogojev in praks zaposlovanja.
- (7) Priporočilo Sveta z dne 15. marca 2018 o evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva ⁽⁶⁾ opredeli 14 ključnih meril, ki naj bi jih države članice in deležniki uporabljale za razvoj kakovostnih in učinkovitih vajeništev, ki zagotavljajo razvoj specifičnih poklicnih znanj in spretnosti ter osebni razvoj vajencev.
- (8) Uredba (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁷⁾ določa skupni okvir za sedem prejšnjih neodvisnih zbirk podatkov, vključno z anketo o delovni sili EU. Z navedenim skupnim okvirom, in sicer z integrirano evropsko socialno statistiko, se dosegajo podrobnejši primerjalni podatki po vsej EU, ki bodo omogočili boljše razumevanje prehoda mladih iz izobraževanja v zaposlitev, s čimer se bodo natančneje zajeli njihovo učenje in delovne izkušnje, pa tudi njihove osnovne individualne značilnosti.
- (9) Evropski svet v svojih sklepih z dne 15. decembra 2016 poziva k nadaljevanju jamstva za mlade. Svet v svojih sklepih z dne 15. junija 2017 znova potrjuje, da je odpravljanje brezposelnosti in neaktivnosti med mladimi še vedno prednostna naloga politike, meni, da sta bila jamstvo za mlade in pobuda za zaposlovanje mladih močna spodbuda za strukturne reforme in inovacije v politiki, ter poudarja, da doseganje mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, zahteva odločna in vztrajna prizadevanja nacionalnih organov ter medsektorsko sodelovanje.
- (10) Evropski parlament v svoji resoluciji z dne 18. januarja 2018 o izvajanju pobude za zaposlovanje mladih v državah članicah poziva države članice, naj oblikujejo ustrezne in prilagojene strategije obveščanja, da bi dosegle vse mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, ter naj uporabijo celostni pristop k zagotavljanju bolj individualizirane pomoči in storitev za podporo mladim, ki se spoprijemajo z več ovirami. Evropski parlament poudarja, da je treba izboljšati kakovost ponudb v okviru jamstva za mlade in pobude za zaposlovanje mladih, ter poziva k nadaljnji razpravi glede upravičene starostne skupine.
- (11) Evropski zeleni dogovor je nova strategija Unije za rast. Njen cilj je preobraziti Unijo v pravično in uspešno družbo s sodobnim, z viri gospodarnim in konkurenčnim gospodarstvom, ki do leta 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo gospodarska rast ločena od rabe virov.
- (12) Komisija je za pomoč pri odpravljanju gospodarskih in družbenih posledic pandemije COVID-19 ter zagonu evropskega okrevanja po teh posledicah ter za ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest predlagala obsežen načrt okrevanja za Evropo, ki temelji na izkoriščanju celotnega potenciala proračuna Unije, in instrument za okrevanje „Next Generation EU“. Ta instrument bo ključnega pomena, da se med drugim podprejo kratkoročni ukrepi za podporo zaposlovanju, vključno z zaposlovanjem mladih, pa tudi naložbe v dolgoročnejsše reforme politik, povezanih s trgom dela ter sistemi socialne zaščite, izobraževanja in usposabljanja.

⁽³⁾ UL C 484, 24.12.2016, str. 1.

⁽⁴⁾ UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

⁽⁵⁾ UL C 88, 27.3.2014, str. 1.

⁽⁶⁾ UL C 153, 2.5.2018, str. 1.

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2019/1700 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. oktobra 2019 o ustanovitvi skupnega okvira za evropsko statistiko v zvezi z osebami in gospodinjstvi na podlagi podatkov na individualni ravni, zbranih z vzorci, spremembi uredbe (ES) št. 808/2004, (ES) št. 452/2008 in (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1177/2003 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES) št. 577/98 (UL L 2611, 14.10.2019, str. 1).

- (13) Leta 2013, v času prejšnje gospodarske recesije, je stopnja brezposelnosti mladih (15–24 let) v Uniji znašala 24,4 % (povišanje s 16 % v letu 2008), v nekaterih državah članicah celo več kot 50 %, število mladih med 15. in 24. letom, ki niso bili zaposleni, se niso izobraževali ali usposabljali, pa je dosegalo 6,5 milijona. V odziv je bilo aprila 2013 sprejeto Priporočilo Sveta o vzpostavitvi jamstva za mladino ⁽⁸⁾. To priporočilo predstavlja obsežen usklajen odziv na ravni Unije na izzive, s katerimi se soočajo mladi, in temelji na izobraževalnih in aktivnih ukrepih politike trga dela v državah članicah.
- (14) Pandemija COVID-19 je potegnila Unijo v gospodarsko recesijo, ki je brez primere in bo verjetno ponovno povzročila izjemno visoke stopnje brezposelnosti mladih ter mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljajo. Gospodarstvo Unije naj bi se leta 2020 močno skrčilo in prišlo v obdobje najhujše recesije v njeni zgodovini. Mladi, ki so že v prekarnem položaju na trgu dela ali ki so se z ovirami pri dostopu do zaposlitve soočali že pred izbruhom pandemije, bodo najbolj prizadeti, tisti, ki v tem času vstopajo na trg dela, pa bodo težje našli prvo zaposlitev. Glede na sedanjo krizo je treba jamstvo za mlade okrepiti.
- (15) Mladi se morda soočajo z več izzivi na trgu dela, tudi zaradi prehodnih življenjskih obdobj, ki jih doživljajo, ker imajo malo delovnih izkušenj ali so brez njih, in zaradi drugih ovir pri vstopanju na svet dela. Kot kažejo pretekle recesije, so mladi bolj prizadeti kot starejši, bolj izkušeni delavci.
- (16) Pri mladih ženskah obstaja večja verjetnost za prehod v neaktivnost kot pri mladih moških zaradi obveznosti oskrbe, kot so skrb za otroke ali vzdrževane odrasle in druge osebne ali družinske obveznosti. Obveznost oskrbe je kot razlog za neaktivnost več kot petkrat bolj pogosta med mladimi ženskami kot med mladimi moškimi. To lahko privede do povečanja vrzeli stopnje zaposlenosti po spolu s trajnimi posledicami v celotnem življenju žensk.
- (17) Brezposelnost in neaktivnost mladih ter omejen dostop do vključujočega visokokakovostnega izobraževanja in usposabljanja ter socialne zaščite imajo lahko negativne posledice, kot so večje tveganje za brezposelnost v prihodnosti, nižja raven prihodnjega zaslužka, izguba človeškega kapitala in medgeneracijski prenos revščine. Te posledice se preobrazajo v individualne stiske ter ustvarjajo neposredne in posredne stroške za celotno družbo. Krepijo tudi regionalne neenakosti, na primer ker si mladi ne morejo zagotoviti trajnostne vključitve na trg dela na podeželskih ali oddaljenih območjih in zato iščejo priložnosti drugje.
- (18) Nenehni razvoj, kot sta avtomatizacija in digitalizacija proizvodnje in storitev, še naprej preoblikuje svet dela. Mladi so prekomerno zastopani v nestandardnih zaposlitvah, kot sta platformno ali priložnostno delo, kjer morda nimajo dostopa do ustrezne socialne zaščite. Mladi so med skupinami, ki so izpostavljene izgubi dela zaradi avtomatizacije, saj je na začetniških delovnih mestih večji del nalog mogoče avtomatizirati. Obenem pa digitalne tehnologije ustvarjajo nova delovna mesta in povečujejo povpraševanje po znanjih in spretnostih, potrebnih za digitalno preobrazbo v več gospodarskih sektorjih.
- (19) Naložbe v človeški kapital mladih Evropejcev in Evropejk danes bodo pomagale socialno tržnim gospodarstvom Evrope, da bodo kos izzivom prihodnosti in bodo obvladala demografske spremembe, pri čemer bodo v celoti upoštevala digitalno dobo in rast delovnih mest v zelenem gospodarstvu. Takšne naložbe so tesno povezane z reformami trga dela, s katerimi se lahko obravnavajo nekatere strukturne težave mladih in jim zagotovijo boljši izhodiščni položaj. Unija bo lahko v celoti izkoristila prednosti aktivne, inovativne in usposobljene delovne sile, pri čemer se bo izognila zelo visokim ekonomskim in socialnim stroškom zaradi mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljajo.
- (20) Okrepljeno jamstvo za mlade lahko prispeva k ustvarjanju zaposlitvenih priložnosti za mlade, spodbujanju podjetništva mladih in podpiranju izkoriščanja priložnosti, ki izhajajo iz digitalnega in zelenega prehoda. Pomaga lahko zmanjšati trdovratne posledice na trgu dela zaradi hude upočasnitve gospodarske rasti s spodbujanjem podjetij k zaposlovanju brezposelnih mladih, vključno s tistimi, ki so bili brezposelni pred izbruhom pandemije, in zagotavljanjem usposabljanja, ki bo olajšalo usklajevanje med brezposelnimi in neaktivnimi mladimi ter prostimi delovnimi mesti.

⁽⁸⁾ UL C 120, 26.4.2013, str. 1.

- (21) Okrepljeno jamstvo za mlade bi moralo zagotavljati, da vsi mladi v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali se prenehajo formalno izobraževati, prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo. Da bi dosegli ta cilj, bi bilo treba mladim zagotoviti pot do stabilnega vključevanja na trg dela ter doseči in motivirati več mladih, ne glede na ovire, s katerimi se morda soočajo, pri tem pa zagotoviti, da nihče ni zapostavljen. Okrepljeno jamstvo za mlade bi si moralo prizadevati za podpiranje mladih pri pridobivanju dragocenih delovnih izkušenj ter razvijanju ustreznih znanj in spretnosti za spreminjajoči se svet dela, zlasti tistih, ki so pomembni za sektorje rasti ter za zeleni in digitalni prehod. Kakovost vajeništva ima pri tem pomembno vlogo. Povečati je treba ponudbo vajeništev, zlasti v fazi okrevanja, in spodbujati udeležbo podjetij, da se omogoči lažji prehod v zaposlitev. Vajeništva pripravljajo mlade na delovna mesta, po katerih se veliko povprašuje, in jim s tem zagotavljajo pot k trajnostnemu vključevanju na trg dela, tudi na lokalni ravni.
- (22) V Priporočilu Sveta iz leta 2013 o vzpostavitvi jamstva za mladino so se države članice zavezale, da bodo vsi mladi, mlajši od 25 let, v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali se prenehajo formalno izobraževati, prejeli kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo. Z razširitvijo starostne skupine za vključitev mladih v starosti od 25 do 29 let se potrjuje, da prehod iz izobraževanja v zaposlitev ter trajnostna vključitev na trg dela trajata dlje zaradi spreminjajoče se narave dela, daljšega obdobja izobraževanja ter znanj in spretnosti, po katerih se povprašuje. Pomembno je priznati, da bo upad gospodarske rasti kot posledica pandemije COVID-19 povzročil, da bo več ljudi, starih od 25 do 29 let, postalo brezposelnih in potrebovalo podporo. To pomeni tudi usklajitev z ukrepi in programi držav članic v zvezi z mladimi, ki so na splošno na voljo mladim v starosti med 15. in 29. letom.
- (23) Mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, so heterogena skupina. Pri nekaterih mladih je lahko dejstvo, da niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, znak številnih in zakoreninjenih prikrajsanosti ter lahko kaže na dolgotrajnejšo odmaknjenost od družbe, zaradi česar so potrebni trajnejši ukrepi. Nekateri mladi so še posebno ranljivi, na primer mladi, ki zgodaj opustijo izobraževanje in usposabljanje, ali mladi z neustrezno izobrazbo ali usposabljanjem, ki imajo pogosto omejen dostop do socialne zaščite, omejen dostop do finančnih virov, prekarne delovne pogoje ali so lahko žrtve diskriminacije. Za druge, kot so visoko usposobljeni mladi ali mladi, ki že imajo pomembne in še vedno relevantne delovne izkušnje, je verjetno, da bodo v položaju mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, le začasno, saj se srečujejo z majhnimi ovirami pri vstopu na trg dela in niso inherentno ranljivi. Okrepljeno jamstvo za mlade bi moralo upoštevati, da mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, potrebujejo individualiziran pristop: za nekatere mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, bi morda zadostoval ohlapnejši pristop, medtem ko bi drugi, ranljivejši mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, morda potrebovali intenzivnejše, daljše in celovitejše ukrepe. Ukrepi bi morali temeljiti na pristopu, pri katerem se upoštevajo razlike med spoloma, ter priznavati razlike med okoliščinami na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.
- (24) Več kot petina mladih v Uniji ne dosega osnovne ravni digitalnih znanj in spretnosti, pri čemer je pri nizko kvalificiranih mladih več kot trikrat verjetneje, da bodo pri digitalnih znanjih in spretnostih dosegali podpovprečne rezultate kot pri visoko kvalificiranih mladih. Glede na to, da pandemija COVID-19 pospešuje digitalni prehod, postaja vrzel v digitalnih znanjih in spretnostih ključni dejavnik zaposljivosti mladih in njihovih sposobnosti za izkoriščanje priložnosti, ki izhajajo iz tega prehoda. Ciljno usmerjeno izpopolnjevanje pomaga mladim, da se odzovejo na vse večje povpraševanje po digitalnih znanjih in spretnostih, ter obravnava digitalni razkorak.
- (25) Pripravljalno usposabljanje pred sprejetjem ponudbe, ki se izvaja v skladu z individualnimi potrebami in je povezano s specifičnimi področji znanj in spretnosti, kot so digitalna, zelena, jezikovna, podjetniška znanja in spretnosti ter znanja in spretnosti za upravljanje poklicne poti, bi moralo biti vključeno v okrepljeno jamstvo za mlade, kadar je to ustrezno. To praktično usposabljanje je lahko odskočna deska za celovito poklicno usposabljanje, sredstvo za vpogled v svet dela ali dopolnitev obstoječe izobrazbe ali delovnih izkušenj pred začetkom ponudbe jamstva za mlade. S kratkotrajno, neformalno naravo se takšno pripravljalo usposabljanje, ki ne bi smelo podaljšati štirimesečne pripravljalne faze, razlikuje od ponudbe same.
- (26) Učinkovito usklajevanje in partnerstva na različnih področjih politike, vključno z zaposlovanjem, izobraževanjem, mladimi, enakostjo spolov in socialnimi zadevami, so bistvenega pomena za povečanje kakovostnih zaposlitev, pa tudi priložnosti za izobraževanje in usposabljanje, vajeništvo in pripravništvo. Integrirane storitve (kot so enotne kontaktne točke ali drugi modeli) omogočajo lažji dostop do storitev in ugodnosti ter lažje zagotavljajo prilagojene, prožne in odzivnejše rešitve za mlade z večdimenzionalnimi ovirami na trgu dela. Integrirane storitve zahtevajo

spremembo delovne kulture, pri čemer je treba mlade postaviti v središče ukrepov in spodbujati izmenjavo zamisli o najboljši praksi na vseh upravnih ravneh ter vzpostavljati mreže med vsemi ustreznimi akterji. Poleg tega je treba obravnavati vprašanja v zvezi z varstvom podatkov, da se omogoči učinkovito in nemoteno sodelovanje med različnimi javnimi upravami in storitvami.

- (27) Okrepljeno jamstvo za mlade bi bilo treba izvajati s programom, ki ga sestavljajo podporni ukrepi, in bi moralo biti prilagojeno nacionalnim, regionalnim in lokalnim razmeram. Takšni programi bi morali upoštevati raznolikost držav članic glede stopenj brezposelnosti in neaktivnosti mladih, institucionalne ureditve in zmogljivosti različnih akterjev na trgu dela. Upoštevati bi morali tudi različne razmere v zvezi z javnimi proračuni in finančnimi omejitvami v smislu dodeljevanja sredstev, treba pa jih je tudi nenehno spremljati in izboljševati.
- (28) Podporni ukrepi se lahko financirajo s sredstvi Unije. Pobuda za zaposlovanje mladih za obdobje 2014–2020 (YEI) (za katero Unija prispeva skoraj 9 milijard EUR) je bila skupaj z dodatno naložbo iz Evropskega socialnega sklada (ESS) ključni finančni vir Unije za podporo izvajanju jamstva za mlade. Mehanizem za okrevanje in odpornost ter pomoč pri okrevanju za kohezijo in območja Evrope (REACT-EU) bosta kot del načrta okrevanja za Evropo in instrumenta „Next Generation EU“ zagotovila dodatno financiranje Unije za ukrepe za zaposlovanje mladih. Ta prizadevanja bodo v obdobju financiranja 2021–2027 dopolnjena z Evropskim socialnim skladom plus (ESS+), ki bo podpiral celoten nabor ukrepov na področju zaposlovanja, izobraževanja in usposabljanja v okviru okrepljenega jamstva za mlade –

PRIPOROČA DRŽAVAM ČLANICAM, NAJ:

1. zagotovijo, da vsi mladi, mlajši od 30 let, v skladu z načelom 4 evropskega stebra socialnih pravic v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali se prenehajo formalno izobraževati, prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo.

Izhodišče za izročitev ponudbe jamstva za mlade mladi osebi bi morala biti prijava te mlade osebe pri ponudniku jamstva za mlade. Programi jamstva za mlade bi morali temeljiti na naslednjih smernicah, ki so zasnovane na štirih fazah (evidentiranje, obveščanje, priprava oziroma ponudba), in bi morali biti organizirani v skladu z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi okoliščinami, ter upoštevati spol in raznolikosti mladih, ki so jim programi namenjeni:

Evidentiranje

Opredelitev ciljne skupine, razpoložljivih storitev ter potreb po znanjih in spretnostih

2. okrepijo evidentiranje ciljne skupine, da se omogoči boljše razumevanje raznolikosti mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, ter prilagojene podpore, ki jo bodo verjetno potrebovali, vključno z mladimi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo in ki so v takšnem položaju zaradi gospodarske recesije;
3. evidentirajo storitve, ki so na voljo za različne potrebe po podpori, uporabljajo nacionalne napovedi potreb po znanjih in spretnostih skupaj z razpoložljivimi lokalnimi napovedmi potreb po znanjih in spretnostih (na primer na podlagi spremljanja velepodatkov o trgu dela) za opredelitev znanj in spretnosti, po katerih se povprašuje na trgu dela, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti posebnostim regionalnega trga dela in oviram, s katerimi se srečujejo mladi, ki živijo na podeželskih, oddaljenih ali prikrajšanih urbanih območjih;

Omogočanje preprečevanja s sistemoma spremljanja in zgodnjega opozarjanja

4. okrepijo sisteme zgodnjega opozarjanja in zmogljivosti spremljanja, da se opredelijo osebe, izpostavljene tveganju, da preidejo med mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, hkrati pa prispeva k preprečevanju zgodnjega opuščanja izobraževanja in usposabljanja (na primer s karierno orientacijo v šolah, prožnejšimi učnimi potmi in več učenja skozi delo), v sodelovanju s sektorjem izobraževanja, starši ali zakonitimi skrbniki ter z lokalnimi skupnostmi in z vključevanjem služb za mlade, socialnih in zdravstvenih služb ter služb za zaposlovanje;

Obveščanje

Ozaveščanje in ciljno usmerjanje komuniciranja

5. uporabljajo sodobne, mladim prijazne in lokalne informacijske kanale ter sheme za obveščanje za dejavnosti ozaveščanja z uporabo digitalnih in nedigitalnih možnosti, pri tem pa zagotovijo vključenost mladih, mladinskih delavcev in lokalnih mladinskih organizacij, družin in združenj staršev;
6. uporabljajo prepoznaven vizualni slog za vse vrste komuniciranja, po potrebi na podlagi smernic, ki jih omogoči Komisija, ob tem pa zagotavljajo dostopne in enostavno razumljive informacije o vseh vrstah podpore, ki so na voljo, na primer prek enotnega spletnega portala v jeziku oziroma jezikih države. Pri komuniciranju bi se morali izogibati vsem stereotipom;

Krepitev obveščanja ranljivih skupin

7. povečajo osredotočenost na mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo (zlasti pripadnike ranljivih skupin, vključno z invalidi in tistimi z večdimenzionalnimi težavami), in sicer z uporabo posebej usposobljenih ponudnikov storitev in dopolnilnih strategij, kot so mladinsko delo, mladi „ambasadorji“ in sodelovanje s partnerji, ki so v stiku s specifičnimi skupinami mladih. Pri mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo in jih je najtežje doseči, preučijo možnosti usklajevanja z zagotavljanjem ugodnosti in uporabo mobilnih enot;

Priprava

Uporaba orodij za profiliranje za prilagajanje individualiziranih akcijskih načrtov

8. izboljšajo orodja in prakse za profiliranje in pregledovanje, da jih prilagodijo potrebam in odzivom, in sicer z uvedbo multivariantnega pristopa k profiliranju in pregledovanju, ki upošteva razlike med spoloma ter želje in motivacijo, znanja in spretnosti ter pretekle delovne izkušnje, ovire in prikrašnanosti zadevne mlade osebe, vključno z razlogi za brezposelnost ali neaktivnost ali s tistimi, povezanimi z življenjem na podeželskih, oddaljenih ali prikrašanih urbanih območjih;
9. zagotovijo, da se okrepi proces svetovanja na javnih zavodih za zaposlovanje in da imajo ponudniki jamstva za mlade zadostne kadrovske zmogljivosti, vključno z osebjem, posebej usposobljenim za uporabo in izboljševanje orodij za profiliranje in pregledovanje ter za pripravo individualiziranih akcijskih načrtov, ki upoštevajo potrebe in odzive, osredotočene na osebo;

Izvajanje svetovanja, usmerjanja in mentorstva

10. pripravljajo fazo okrepitve s svetovanjem, usmerjanjem in mentorstvom, ki so osredotočeni na osebo in ki jih usposobljeni svetovalci izvajajo v odziv na potrebe zadevnega posameznika, pri čemer se ustrezna pozornost namenja pristranskosti na podlagi spola in drugim oblikam diskriminacije. Pripravijo mlade, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, na spreminjajočo se naravo dela in zahteve vseživljenjskega učenja, bodisi s pomočjo poklicnega svetovanja bodisi s podporo za podjetništvo, hkrati pa zanje uvedejo individualno podporo, motivacijsko delo, zagovorništvo ali podporo vrstnikov;
11. omogočijo celovitejši pristop k svetovanju, usmerjanju in mentorstvu z napotitvami mladih k partnerjem (kot so ustanove za izobraževanje in usposabljanje, socialni partnerji in mladinske organizacije, pa tudi službe za mladinsko delo, zdravstvene in socialne službe), ki lahko pomagajo motivirati te mlade in jim nudijo podporo pri premagovanju drugih ovir pri zaposlovanju;

Izboljšanje digitalnih znanj in spretnosti s pripravljanim usposabljanjem

12. ocenijo digitalna znanja in spretnosti vseh v jamstvo za mlade prijavljenih mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo, na primer z uporabo evropskega okvira digitalnih kompetenc (DigComp) in razpoložljivih orodij za ocenjevanje in samoocenjevanje, pri čemer zagotovijo, da se na podlagi ugotovljenih vrzeli vsem mladim, ki potrebujejo namensko pripravljano usposabljanje, takšno usposabljanje tudi ponudi, da bi izboljšali svoja digitalna znanja in spretnosti;

13. zagotovijo vrednotenje in priznavanje neformalnih in priložnostnih učnih izidov iz pripravljalnega usposabljanja z uporabo ureditev vrednotenja, vključenih v sisteme izobraževanja in usposabljanja, uporabo obstoječih orodij, kot je Europass, da se omogoči bolj modularni pristop k zbiranju kvalifikacij, krepitevi učnih izidov in izboljšanju priznavanj;

Ocenjevanje, izboljševanje in vrednotenje drugih pomembnih znanj in spretnosti

14. zagotovijo, da bo pripravljalna faza, kjer je to ustrezno, olajševala izpopolnjevanje in prekvalifikacijo predvsem za digitalna, zelena, jezikovna in podjetniška znanja in spretnosti ter znanja in spretnosti za upravljanje poklicne poti, pri čemer uporabljajo obstoječe okvire kompetenc, orodja za ocenjevanje in samoocenjevanje in orodja za vrednotenje, da mladim pomagajo izkoristiti priložnosti v rastočih sektorjih in jih pripravijo na potrebe spreminjajočega se trga dela;

Ponudba

Zagotavljanje učinkovitosti spodbud za zaposlovanje in ustanavljanje podjetij

15. uporabljajo ciljno usmerjene in dobro zasnovane spodbude za zaposlovanje, kot so subvencije za plače, spodbude za zaposlovanje („bonusi“), znižanje prispevkov za socialno varnost, davčni dobropisi ali invalidnine, ter spodbude za ustanavljanje podjetij, da bi ustvarili kakovostne priložnosti za trajnostno vključevanje mladih na trg dela; ponudbe, ki spodbujajo samozaposlovanje mladih, bi morale biti po potrebi povezane s poglobljenim usposabljanjem in celovitim podjetniškim svetovanjem;

Uskladitev ponudbe z obstoječimi standardi za zagotovitev kakovosti in pravičnosti

16. uskladijo ponudbe za zaposlitev z ustreznimi načeli evropskega stebra socialnih pravic, pri čemer zagotovijo enako obravnavanje in možnosti za ženske in moške na vseh področjih ter pravico do poštenih delovnih razmer, dostop do socialne zaščite in usposabljanja, razumno trajanje poskusne dobe in prepoved zlorabe netipičnih pogodb o zaposlitvi;
17. olajšujejo vračanje mladih v izobraževanje in usposabljanje z diverzifikacijo ponudbe nadaljnjega izobraževanja (na primer preko prožnih učnih poti, učenja skozi delo, premostitvenih programov in programov druge priložnosti) ter po potrebi zagotavljajo vrednotenje neformalnega in priložnostnega učenja;
18. okrepijo podporo kakovostnim vajeništvom in zagotovijo, da ponudbe upoštevajo minimalne standarde, določene v evropskem okviru za kakovostna in učinkovita vajeništva;
19. zagotovijo, da ponudbe za pripravništvo upoštevajo minimalne standarde, določene v okviru za kakovost pripravništev;

Zagotavljanje podpore po vključitvi in izkoriščanje povratnih informacij

20. razširijo nadaljnjo podporo po vključitvi za mlade, da bi jim pomagali pri obvladovanju novih razmer, in po potrebi prilagodijo individualizirane akcijske načrte, pri čemer priložnost za pridobitev povratnih informacij po vključitvi izkoristijo za to, da se prepričajo, ali je bila ponudba kakovostna, in preprečijo, da bi bili mladi znova v skupini tistih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljaajo;

Horizontalni dejavniki

Mobilizacija partnerstev

21. na vseh upravnih ravneh okrepijo partnerstva med ponudniki jamstva za mlade in ustreznimi zainteresiranimi stranmi, kot so delodajalci, ustanove za izobraževanje in usposabljanje, socialni partnerji, službe za mladinsko delo, ponudniki solidarnostnih in državljskih dejavnosti, mladinske organizacije in druge organizacije civilne družbe; spodbujajo protokole za sodelovanje med ponudniki jamstva za mlade in drugimi socialnimi službami, kot so otroško varstvo, zdravstveno varstvo, rehabilitacija, socialna stanovanja in storitve dostopnosti;

22. spodbujajo nadaljnji razvoj modelov integriranih storitev, kot so enotne kontaktne točke, skupno vodenje primerov ali multidisciplinarnе ekipe, ki krepijo partnerstva in omogočajo enotno vstopno točko za mlade;

Izboljšanje zbiranja podatkov in spremljanja programov

23. povečajo prizadevanja za obogatitev podatkov o spremljanju z okrepitevijo sistemov, ki omogočajo spremljanje mladih po sprejetju ponudbe, da bi spremljali dolgoročno, trajnostno vključevanje na trg dela;
24. ob upoštevanju pravil o varstvu podatkov spodbujajo širšo izmenjavo podatkov o spremljanju, profiliranju in nadaljnjem sledenju med partnerji jamstva za mlade, da se izboljša podpora, kar je še zlasti pomembno za uspeh ukrepov, namenjenih ranljivim mladim, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo;

Zagotavljanje celotnega in optimalnega izkoriščanja sredstev

25. namenijo ustrezna nacionalna sredstva za izvajanje ukrepov politike, ki so predlagani v okviru okrepljenega jamstva za mlade, pri čemer zagotovijo njihovo dobro ciljno usmerjenost na individualne potrebe mladih in zlasti najranljivejših skupin;
26. v celoti in optimalno izkoristijo sedanje instrumente Unije v okviru kohezijske politike, zlasti pobudo za zaposlovanje mladih 2014–2020, ESS in Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) (2014–2020), ter mobilizirajo znaten delež dodatnih sredstev, zagotovljenih v okviru REACT-EU, pa tudi ESS+ in ESRR (2021–2027), da podprejo zaposlovanje, izobraževanje in usposabljanje mladih, preprečijo brezposelnost in neaktivnost mladih ter izvedejo ustrezne reforme politik;
27. izkoristijo možnosti za dopolnjevanje nacionalnega financiranja z drugimi viri financiranja Unije, ki bi lahko prispevali k izvajanju okrepljenega jamstva za mlade, zlasti v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), programa InvestEU, Sklada za azil, migracije in vključevanje, programa Erasmus+ in instrumenta za tehnično podporo;

POZDRAVLJA NAMERO KOMISIJE, DA:

Izboljšanje zbiranja podatkov in spremljanja programov

28. še naprej podpira kvantitativno spremljanje programov jamstva za mlade na podlagi skupno dogovorjenega okvira kazalnikov, pri čemer po potrebi predlaga prilagoditve v luči tega priporočila;
29. od leta 2022 izboljša granularnost ocenjevanja ciljne skupine mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, in sicer na podlagi izboljšav raziskave o delovni sili EU iz Uredbe (EU) 2019/1700;

Spremljanje izvajanja

30. spremlja izvajanje programov jamstva za mlade na podlagi tega priporočila z večstranskim nadzorom Odbora za zaposlovanje (EMCO) v okviru evropskega semestra;
31. redno sodeluje z državami članicami v okviru evropskega semestra, da bi zagotovila spremljanje stalnih nacionalnih naložb v politike in programe zaposlovanja mladih; na države članice po potrebi naslovi priporočila za posamezne države na podlagi smernic za politike zaposlovanja držav članic;
32. redno poroča Odboru za zaposlovanje o razvoju v zvezi z izvajanjem in rezultati programov jamstva za mlade;

Ozaveščanje in ciljno usmerjanje komuniciranja

33. okrepi podporo prizadevanjem držav članic za ozaveščanje in komuniciranje ter podpre razširjanje rezultatov in primerov dobre prakse med državami članicami, vključno prek evropske mreže javnih zavodov za zaposlovanje.

Priporočilo Sveta z dne 22. aprila 2013 o vzpostavitvi jamstva za mladino se nadomesti s tem priporočilom.

V Bruslju, 30. oktobra 2020

Za Svet
Predsednik
M. ROTH
